

Praca zaliczeniowa

Zapoznaj się z wierszem Haliny Poświatowskiej *koniugacja*.

Halina Poświatowska
koniugacja

ja minę
ty miniesz
on minie
mijamy
mijajmy
woda liście umyła olszynie

nad wodą
olszyna
czerwona
zmarzła moknie
mijam
mijas
mija
a zawsze tak samotnie

minąłeś
minęłam
już nas nie ma
a ten szum wyżej
to wiatr
on tak będzie jeszcze wieczność wiał
nad nami
nad wodą
nad ziemią

Halina Poświatowska, *Wiersze wybrane*, Kraków 1995, s. 335–336.

**1. Nawiązania do której biblijnej księgi można odnaleźć w utworze Haliny Poświatowskiej *koniugacja*.
Uzasadnij swój wybór. (0–1 pkt)**

- A. Księga Rodzaju
- B. Apokalipsa św. Jana
- C. Księga Psalmów
- D. Księga Koheleta

Uzasadnienie wyboru

.....
.....
.....

2. Wybierz właściwe dokończenie zdania, następnie podaj cytat uzasadniający twój wybór. (0–1 pkt)

W wierszu Haliny Poświatowskiej *koniugacja*:

- A. człowiek jest niezmienny wobec nieustannie zmieniającej się przyrody.
- B. niepodlegające upływowi czasu siły przyrody podkreślają kruchość, ulotność ludzkiego życia.
- C. miłość potrafi zatrzymać upływ czasu.
- D. siły przyrody tak jak człowiek podlegają działaniu nieustannie płynącego czasu.

Cytat z wiersza potwierdzający trafność dokonanego wyboru

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zapoznaj się ze słownikową definicją terminu „koniugacja”, następnie wyjaśnij, w jaki sposób należy rozumieć tytuł wiersza Haliny Poświatowskiej. (0–1 pkt)

koniugacja

«odmiana czasownika przez osoby, czasy, tryby itp.; też: zespół form fleksyjnych czasownika»

[źródło: <https://sjp.pwn.pl/sjp/koniugacja;2564317.html>]

.....

.....

.....

.....

4. Przeczytaj wypowiedź Beaty Morzyńskiej na temat twórczości Haliny Poświatowskiej, następnie udowodnij, że można ją odnieść do wiersza *koniugacja*. (0–1 pkt)

[...] Odważnie i świadomie autorka wprowadza czas do swego świata, przez co jego zagadkowość będzie nadal niewytłumaczalna, ale jego tajemniczość zostanie na pewno znacząco zakłócona. Proces ten przybiera różne formy. Podstawowe prawo czasu życia to podążanie ku rozpadowi i śmierci, która niekiedy bywa traktowana jako dopełnienie istnienia, a tym samym decyduje o jego wartości. Człowiek w każdej chwili spieszy ku niej. Uporczywie mija, niknie [...].

Beata Morzyńska, *Oswajanie czasu w liryce Haliny Poświatowskiej*, „Studia Filologiczne”, z. 46; s. 22–23.

.....

.....

.....

.....

5. Zapoznaj się z fragmentem książki Grażyny Borkowskiej *Nierozważna i nieromantyczna. O Halinie Poświatowskiej*, następnie zdecyduj, czy wymowa wiersza *koniugacja* koresponduje z życiowymi doświadczeniami poetki. Sformułuj jeden argument na poparcie swojego zdania. (0–1 pkt)

Halina Poświatowska zmarła w 32 roku życia po nieudanej operacji serca. O tym wiemy wszyscy. Przedwczesna śmierć zmieniła biografię w legendę; podporządkowano jej wszystkie elementy życia i twórczości. Widziano w Poświatowskiej poetkę przekłątą, żyjącą w cieniu przeczuwanej śmierci.

[Grażyna Borkowska, *Nierozważna i nieromantyczna. O Halinie Poświatowskiej*; Kraków 2001, s. 5.]

.....

.....

.....

.....

Zapoznaj się z tekstem, następnie wykonaj polecenia.

Wisława Szymborska

W rzece Heraklita

W rzece Heraklita

ryba łowi ryby,

ryba ćwiartuje rybę ostrą rybą,

ryba buduje rybę, ryba mieszka w rybie,

ryba ucieka z obłązionej ryby.

W rzece Heraklita

ryba kocha rybę,

twoje oczy – powiada – lśnią jak ryby w niebie,

chcę płynąć z tobą do wspólnego morza,

o najpiękniejsza z ławicy.

W rzece Heraklita

ryba wymyśliła rybę nad rybami,

ryba klęka przed rybą, ryba śpiewa rybie,

prosi rybę o lżejsze pływanie.

W rzece Heraklita

ja ryba pojedyncza, ja ryba odrębna

(choćby od ryby drzewa i ryby kamienia)

pisuję w poszczególnych chwilach małe ryby

w łusce srebrnej tak krótko,

że może to ciemność w zakłopotaniu mruga?

Wisława Szymborska, *Poezje*, Warszawa 1987, s. 91.

6. Oceń, które informacje dotyczące wiersza *W rzece Heraklita* są prawdziwe, a które – fałszywe. Zaznacz odpowiednie rubryki. (0–1 pkt)

Zdanie	Prawda	Falsz
Utwór <i>W rzece Heraklita</i> jest przykładem liryki bezpośredniej.		
Z wiersza wynika, że zmienność jest paradoksalnie niezmienna, stała.		
Podmiotem lirycznym jest ryba opisująca sytuację w rzece.		
Wymowa wiersza jest niezgodna z poglądami Heraklita z Efezu.		
W pierwszej strofie pojawia się anafora.		

7. Wskaż stwierdzenie, które odpowiada sposobowi ukazania rzeczywistości w wierszu Wisławy Szymborskiej. Uzasadnij swój wybór. (0–1 pkt)

- A. *Vanitas vanitatum et omnia vanitas* [marność nad marnościami i wszystko marność]
- B. *Panthe rhei* [wszystko płynie]
- C. *Carpe diem* [chwytaj dzień]
- D. *Sapere aude* [miej odwagę być mądrym]

Uzasadnienie wyboru:

.....

.....

.....

8. Wyjaśnij, jaką funkcję w wierszu Wisławy Szymborskiej pełni nagromadzenie rzeczownika *ryba*. (0–1 pkt)

.....

.....

.....

9. Zdecyduj, czy natura pojawiająca się w wierszu Wisławy Szymborskiej pełni taką samą funkcję, jak ta pojawiająca się w *koniugacji* Haliny Poświatowskiej. Uzasadnij swoją odpowiedź, formułując jeden argument, w którym odniesiesz się do obu tekstów. (0–1 pkt)

.....

.....

.....

.....

.....